

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.466/2012/4.szám

A Kúria a ... felperesnek a ... Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (1088 Budapest, József krt. 6.) alperes ellen fogyasztóvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Balassagyarmati Törvényszék 2012. április 11. napján kelt 10.K.20.153/2012/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott helyen és napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 10.K.20.153/2012/4. számú ítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott rendelkezését nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését részben hatályon kívül helyezi, és az alperes HAJ-3307-2/2011. határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati részperköltséget.

A feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége az árfeltüntetés és árfelszámítás átfogó témakörében ellenőrzést végzett a felperes üzleteiben.

Ennek során az egységár és árfeltüntetés tekintetében mulasztásokat, hiányosságokat, jogszabálynak nem megfelelést tárt fel. Az ellenőrzési megállapítások alapján a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség a 2011. október 11. napján kelt NOF-01019/0004/2011. számú határozatával kötelezte az alperest, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelően tüntesse fel az értékesítésre kínált

termékek eladási árát és az egységár feltüntetésére kötelezett termékek egységárát is. Ezen túlmenően 630.000 forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte a felperest. A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2012. január 5. napján kelt HAJ-3307-2/2011. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és az elsőfokú határozatra is kiterjedő megváltoztatását kérte. Vitatta, hogy a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség által kifogásolt termékek esetében egységár feltüntetési kötelezettség terhelte volna. Ezek a termékek ugyanis egy csomagban voltak, önállóan nem voltak megvásárolhatók, így a szét nem bontható, csomagolt termékekre nem vonatkozik az egységár feltüntetési kötelezettség sem. Vitatta továbbá a ... kártyával olcsóbban megvásárolható termékeknél az árfeltüntetés kifogásolását. Álláspontja szerint a ... felirat, továbbá a vásárolói kártya képi megjelenítése az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró vásárló számára az információt megfelelően közvetítette. A felperes megítélése szerint a bírság összegének megállapításánál a más megyében kiszabott fogyasztóvédelmi bírságok bírságnövelő tényezőként nem lettek volna értékelhetők, tekintettel arra, hogy azok a Nógrád megyei illetékességi területen kívül merültek fel.

A törvényszék a felperes keresetét alaptalannak értékelte és elutasította azt. Ítéletének indokolásában a termékek eladási ára és egységára, továbbá a szolgáltatások díja feltüntetésének részletes szabályairól szóló 4/2009.(I.30.) NFGM-SzMM együttes rendelet (a továbbiakban: Együttes rendelet) 3. § /2/ bekezdésére hivatkozással leszögezte, hogy a felperes ezen rendelkezést helytelenül értelmezte. A törvényszék álláspontja szerint az egy csomagban lévő termékek esetében az egységár feltüntetése csak akkor mellőzhető, ha az egy csomagban levő termékek egyúttal készletet is jelentenek. A helyszíni ellenőrzéseken tapasztaltakra utalással megállapította, a kifogásolt termékeknél annak ellenére, hogy egy csomagban vannak, és darabonként önállóan nem is vásárolhatók meg, az Együttes rendelet 3. § /1/ bekezdése alapján a termék egységárának a feltüntetésére a felperes köteles. Az egy csomagban lévő termékek ugyanis csak abban az esetben mentesülnek az egységár feltüntetésére alól, ha azok készletet képeznek. Arra pedig a felperesi keresetlevél sem hivatkozik, hogy azok a termékek, amelyeknél a felügyelőség az egységár feltüntetést hiányossággként megállapította, azok készletben kerültek volna értékesítésre.

A fogyasztókkal szemben tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 3. § /1/ bekezdésére, /2/ bekezdés b/ pontjára, /3/ bekezdésére és

7. § /1/ bekezdésére hivatkozással kifejtette a törvényszék, hogy ezeknek a jogszabályi rendelkezéseknek az alkalmazásával a Fogyasztóvédelmi Felügyelőség megalapozottan állapította meg, hogy, amikor a felperesi üzlet az árfeltüntető tábláján az adott terméket a felső sorban kivastagított, jól olvasható nagybetűvel, a kedvezményes árat pedig még kivastagítottabb és még nagyobb számjelek alkalmazásával tünteti fel és csak jóval kisebb, normál betűvastagsággal tájékoztat arról, hogy a kedvezményes ára csak a ... kártyával érhető el, megtévesztő kereskedelmi gyakorlatot folytat. Ez az árfeltüntetés ugyanis félrevezető jellegű, mert még az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró vásárlót is megtévesztheti a vásárlói döntése meghozatala során. Nem minden ... üzletbe betérő vásárlótól várható el ugyanis ésszerűen az, hogy tudomása legyen az üzletláncban alkalmazott ... kártyáról, annak használatáról, egyáltalán létezéséről. Az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró vásárló ugyanis elsődlegesen azt érzékeli, hogy ha nagyobb és vastagítottabb formában kisebb ár van feltüntetve az adott terméknél, mint a kisebb és vékonyabb formában feltüntetett ár, akkor az kedvezményt jelent. Ha tehát a kedvezményes eladási ár feltüntetéséhez képet jóval kisebb betűtípussal és jóval nehezebben érzékelhető képi megjelenéssel történik az arról való tájékoztatás, hogy a kedvezményes ár csak a ... kártyával érhető el, akkor ez az ésszerűen tájékozott, adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintően eljáró vásárlót is képes megtéveszteni, vagy erre alkalmas.

Mindezek alapján a törvényszék jogszabálysértés hiányában nem találta teljesíthetőnek azt a felperesi kérelmet, hogy ezeket a jogszabálysértéseket a fogyasztóvédelmi bírság összegének értékelésénél figyelmen kívül hagyják, mert az alperes és az elsőfokú hatóság a fent ismertetett törvényi rendelkezések helyes alkalmazásával állapította meg azt, hogy a felperesi üzletekben az ellenőrzés során megállapított egységár feltüntetési hiányosság és megtévesztő kereskedelmi gyakorlat fennállt.

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 50. §-ára, 47. § /1/ bekezdés i/ pontjára és /4/ bekezdésére hivatkozással megállapította a törvényszék, hogy e rendelkezésekben egyértelműen rögzítésre került a jogsértő magatartás kiterjedtsége, annak ismételt tanúsítása, a fogyasztóvédelmi bírság kiszabása során figyelembe veendő és értékelendő körülmény. A rendelkezésekben nem szerepel olyan korlátozás, hogy a jogsértő magatartás ismétlődését, illetve annak kiterjedtségét csak az ellenőrzést végző hatóság illetékességi területén jelentkező jogsértésekkel kapcsolatosan lehetne figyelembe venni. Ha a fogyasztóvédelmi hatóság azt állapítja meg, hogy valamely fogyasztóvédelmi rendelkezés megsértése az általa

ellenőrizhető valamennyi felperesi üzletben megvalósul, és ezen túlmenően adat áll rendelkezésre arra vonatkozóan is, hogy hasonló helyzet a felperes más megyében üzemeltetett üzleteinél már megállapításra került, akkor a jogsértő magatartás kiterjedtségére figyelemmel ezt a körülményt a fogyasztóvédelmi bírság összegénél az Fgytv. 47. § /1/ és /4/ bekezdésében foglaltak alapján jogszabálysértés nélkül veheti figyelembe.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat meghozatalát kérte. Az Fgytv. 14. § /1/ és /3/ bekezdésére, továbbá az Együttes rendelet 2. § /1/ és 3. § /1/ bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy a fogyasztók megfelelő ártájékoztatáshoz fűződő jogát biztosító törvényi rendelkezések egyike sem tartalmaz arra vonatkozóan előírást, hogy azok mekkora betűméretben, hogyan jelenjenek meg. Egyetlen követelménye a törvénynek, hogy megfelelően fel legyen tüntetve a termék mellett az eladási és egységár. Az Fttv. 3. § /1/, /2/ és /3/ bekezdését, továbbá a 6. § /1/ bekezdését és 7. § /1/ bekezdését idézve a felperes álláspontja az volt, hogy a vizsgált ártájékoztatások alapján egyértelműen megállapítható a termék mellett elhelyezett tájékoztatáson jól elkülöníthető módon feltüntetésre került a vásárlói kedvezményre jogosító kártya a ... kártya felirat, amely mellett szöveges formában is szerepelt ... felirat. Már önmagában a vásárlói kártya képi megjelenítése, de különösen a mellette elhelyezett, jól látható szöveges kiírás, az adott helyzetben elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró vásárló számára azt az információt közvetítette, hogy a kedvezményes, vagyis az alacsonyabb eladási ár feltüntetése a ... kártyás vásárlások esetén érvényesíthető. Előadta, hogy az árfeltüntetés mód megítélése körében mindenképpen értékelni kell azt a körülményt, hogy a ... kártyával rendelkező vásárlók gyakorlatilag egy külön vásárlói csoportot (jelenlegi számuk: 758357 fő) alkotnak, akik számára a kártya képével és a mellett elhelyezett tájékoztató szöveggel együtt ellátott ártájékoztató egyértelműen tartalmazza a termékkel kapcsolatos legfontosabb információkat, különösen azt, hogy az mennyivel kedvezőbb vásárlásra jogosítja őket. E körben utalt az Fttv. 4. § /1/ bekezdésében foglaltakra is.

Hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében a Gazdasági Versenyhivatalnak az Fttv-vel kapcsolatos elvi jelentőségű döntéseire is, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelv 18. preambulum bekezdésére, valamint az Európai Bíróság ítéleteiben foglalt elvekre. A felperesi álláspont szerint az adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel eljáró fogyasztó számára könnyen azonosítható és egyértelmű módon került feltüntetésre a termék normál és kedvezményes ára. A fogyasztók tudatossági szintjüktől függetlenül tudják, hogy

rendelkeznek-e törzsvásárlói kártyával vagy nem, ezért megfelelő módon tudják értékelni az árkiírást tartalmazó etikett tartalmát. Minden információ a rendelkezésükre állt a megalapozott üzleti döntés meghozatalához. Ezen túlmenően legalább három alkalommal is tájékoztatta a vásárlókat a ... kártyás és a normál árakról - a reklámújságban, a belógatós plakátokon és a termékeknél elhelyezett etiketten is.

A bírságösszege tekintetében továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a fogyasztóvédelmi hatóság a bírság kiszabásánál csak az illetékességi területen keletkezett fogyasztóvédelmi határozatokat veheti figyelembe, mint bírságnövelő tényezőt. Más illetékességi területű felügyelőségek által hozott olyan határozatokat is értékelte azonban, amelyek más régióban, más megyében található üzleteikben észlelt szabálytalanságok miatt szabott ki az illetékes hatóság. Más illetékességi területű hatóság által már egyszer kiszabott és teljesített bírság jelen eljárásban való értékelése nem csak az illetékességi szabályokba ütközik, hanem a kétszeres értékelés tilalmába is.

A felperes felülvizsgálati kérelmében kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

Elsődlegesen kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270. § /2/ bekezdése és 272. § /2/ bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275. § /2/ bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A felperes felülvizsgálati kérelmében az alperes jogerős határozatában az egységár feltüntetése tekintetében tett megállapításokat és a jogerős ítéletnek az erre vonatkozóan kifejtett jogi álláspontját nem kifogásolta, arra a felülvizsgálati kérelem sem terjedt ki, ezért e körben a Kúria felülvizsgálatot nem végzett, a jogerős ítéletnek az erre vonatkozó megállapításait nem vizsgálta. Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet ezen részének vizsgálatára nem került sor, a Kúria hatályon kívül helyező döntése sem vonatkozott erre, azt nem érintette.

A Kúria a ... kártyával történő vásárlás esetén alkalmazott kedvezményes ár tekintetében árfeltüntetést illetően egyetértett a felperes álláspontjával, az alperesi hatóságok ide vonatkozó érvelését és a jogerős ítélet megállapításait e körben nem tartotta elfogadhatónak.

Megalapozottan érvelt azzal a felperes, hogy sem a jogerős

ítéletben, sem a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályi előírások nem tartalmazzák az árfeltüntetés méretére vonatkozó előírást. A közigazgatási hatóság az Fttv. szabályainak alkalmazásával állapította meg e körben a felperes felelősségét és szankcionálta az árfeltüntetést.

A jogerős ítélet az Fttv. 3. § /1/, /2/ bekezdés b/ pontjára és /3/ bekezdésére, továbbá 7. § /1/ bekezdésére hivatkozott.

Az Fttv. 3. § /1/ bekezdése egyértelműen tiltja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot. A /2/ bekezdés a/ és b/ pontjában meghatározza azt, hogy mi minősül tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak, a /3/ bekezdés pedig tovább értelmezi ezt. Az ügyben alkalmazott 3. § /2/ bekezdés b/ pontja szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák, illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készteti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

A /3/ bekezdés kimondja, hogy a /2/ bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).

A Kúria álláspontja szerint az Fttv. 3. § /2/ bekezdés b/ pontja, de a /3/ bekezdésben foglalt tényállás sem valósult meg.

Ezen jogszabályhely konjunktív feltételként követeli meg azt, hogy az árura vonatkozó információ adattartalmán túl a fogyasztó ügyleti döntés meghozatalára késztetése is megvalósuljon, avagy az erre való alkalmasság, amely a perben vizsgált esetben semmiképp sem volt megállapítható, akár csak a megtévesztő vagy agresszív kereskedelmi gyakorlat.

A perben rendelkezésre állt iratokból - fényképfelvételekből - megállapítható volt, hogy az ártájékoztató táblákon, azok tetején nagy méretben megjelenítésre került a ... vásárlói kártya, balra felette a ... felirat. Az ártájékoztató táblák alján nagybetűkkel szerepel az a felirat, hogy A táblákon nagy számméretben szerepelt a ... kártyával rendelkező fogyasztók számára meghatározott kedvezményes fogyasztói ár, ehhez képest kisebb számok jelezték a normál fogyasztói árat és az egységárat. Ugyanakkor a kedvezményes fogyasztói ár felett megjelenítésre került a ... kártya és mellett az a felirat, hogy

A Kúria álláspontja szerint egy ésszerűen tájékozott és adott helyzetben általában elvárható figyelmességgel és körültekintéssel

eljáró, vagyis átlagos vásárló számára az ártájékoztató táblából egyértelmű, hogy az adott termékhez ... vásárlói kártyával olcsóbban lehet hozzájutni a normál árhoz képest. Ezen felismeréshez nem szükséges az, hogy a fogyasztó ismerje a ... akcióját, kedvezményes kártyarendszerét, elégséges, a tisztességes tájékoztatás követelményét kielégíti, hogy arra többszörösen határozott és egyértelmű felhívás és tájékoztatás található az áruházakban. A tájékoztató táblákon alul és felül nagybetűkkel szerepel a ... felirat. A ... kártya is megjelenítésre került, még a termék neve alatt is. Ebből következően az árfeltüntetésnek az alperesi hatóságok által kifogásolt módja nem volt tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak, sem a fogyasztói magatartás torzításának, sem a fogyasztók megtévesztésének minősíthető. Egyrészt a tájékoztatás megjelenítése és tartalma nem merítette ki a törvény ezzel kapcsolatos kritériumát, továbbá az ügyleti döntés meghozatalára vonatkozóan semmiféle késztetést nem tartalmazott. Ez utóbbi jogszabályi fordulat, mint konjunktív feltétel az Fttv. 3. § /2/ bekezdés b/ pontja és 6. § /1/ bekezdés alkalmazása során semmiképp sem figyelmen kívül hagyható.

A Kúria megállapítása szerint tehát e körben megalapozatlanul állapította meg az alperesi hatóság a felperes felelősségét, az a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekkel összhangban nem állt, így e tekintetben bírságolásnak nem volt helye.

A Kúria alaptalannak minősítette a felperes felülvizsgálati kérelmének a súlyosbító körülmény figyelembevételével kapcsolatos okfejtését. E tekintetben a jogerős ítélet érvelésével értett egyet, amely e vonatkozásban a felülvizsgált alperesi határozat jogszerűségét állapította meg. A Kúria megítélése szerint is az Fgytv. 47. § /1/ bekezdés i/ pontja és /4/ bekezdésének alkalmazásával helytállóan vette figyelembe már az elsőfokú hatóság és az alperes is azt a körülményt, hogy nem csak a felperes Nógrád megyei, hanem az ország más területén működtetett üzleteiben is hasonló hiányosságok és mulasztások fordultak elő. A felperes országos üzlethálózatot üzemeltet, amennyiben működése során jogszabálysértő gyakorlatot tár fel a hatóság, úgy azt nemcsak regionálisan, hanem országos szinten is értékelnie kell. Nem jelent kétszeres értékelést az, ha a hatóság a bírságösszeg meghatározásakor súlyosbító körülményként veszi figyelembe a felperes általános, országosan kialakult gyakorlatát. Erre ugyanis az Fgytv. hivatkozott rendelkezései kifejezetten feljogosítják a hatóságot, a bírság kiszabásakor értékelendő körülménnyé teszik azt.

Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben hatályon kívül helyezte a Pp. 275. § /4/ bekezdésének megfelelően és az alperes határozatát is az elsőfokú határozatra kiterjedően, a Pp. 339. § /1/ bekezdése alapján.

Hangsúlyozza azonban a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelem csak részben volt alapos, a megismételt eljárás során az elsőfokú hatóságnak a jogerős ítéletnek az egységár feltüntetésére vonatkozó részét, továbbá a súlyosbító körülmény helytálló figyelembevételére vonatkozó érvelését alapul véve kell eljárnia. Kizárólag ... felirat tekintetében volt jogszabálysértőnek tekinthető az alperes határozata és a jogerős ítélet ezzel kapcsolatos megállapítása, tehát a közigazgatási hatóságnak ezen megállapítások tekintetében kell mellőznie a felperes marasztalását a bírság kiszabás során.

Tekintettel arra, hogy a felülvizsgálati kérelem részben alapos volt, a Kúria a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdésének megfelelően kötelezte az alperest az elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült felperesi részperköltség megfizetésére.

Az alperes személyes illetékmentessége folytán a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

, 2013. május 8.

**Dr.Kárpáti Zoltán sk. tanácselnök, Dr.Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr.Bernáthné dr.Kádár Judit sk. bíró**

A kiadmány hitelül

bíróági írnok